

Ömür Rüzgâr Gibi Geçiyor

a. Kadir Gecesi Bin Aydan Hayırlı

Kadir gecesi çok mühim bir gece! Bin aydan daha hayırlı olduğunu Kur'ân-ı Kerîm söylüyor:

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

Leyletü'l-kadri hayrûn min elfi şehr. “Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır!”¹

Fakat hangi gün Kadir gecesi, burada biraz müphemlik var. Şu, diye kesin olarak belirtilmemiş.

Neden belirtilmemiş?

Onun da hikmeti, sebebi vardır: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz Ramazan gelmeden önce hutbe irad etti, dedi ki;

“Mübarek büyük bir ayın gölgesi üzerinize düştü, Ramazan gelmek üzere, Ramazan yaklaştı. Ramazan'da göğün kapıları açılır, cennet bezenir, cehennem kapıları kapanır, şeytan-

¹ 97/Kadir, 3.

ların azılıları, büyük şeytanlar zincirlere vurulur. Allahu Teâlâ hazretleri çok hayırları ihsan eder, çok kullarını her gece, iftar vaktinde dua edince affeder!” diye müjdeledi. Bir de dedi ki;

“İçinde bir de Kadir gecesi vardır ki bin aydan daha hayırlıdır!”

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz ibadetlerini daha da artırmaya, daha da şevk ile ibadet etmeye Receb ayında başladılar. Daha iki ay önce duasında el açıp derdi ki;

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ، وَشَعْبَانَ، وَبَلِغْنَا
رَمَضَانَ

Allahümme bâriklenâ fî recebe ve şa’ban ve belliğnâ ramadân.

“Yâ Rabbi! Receb ve Şaban ayını bize mübarek eyle, bizi Ramazan’a ulaştır!”

Ramazanı hedef olarak görürdü, Ramazan önemli, onun için dua ederdi, bize de gösterirdi. “Ramazan’ın içinde de bir gece vardır, bin aydan daha hayırlıdır!” diye bir de onu hedef gösteriyor.

İslâm o kadar güzel ki tariflere sığmaz. İnsan İslâm'ın güzelliklerini sabahlara kadar hatta günlerce, aylarca, yıllarca anlatsa bitiremez. Denizler mürekkep olsa, ormanların ağaçları kalem olsa Allah'ın dininin letâifi, hasâisi yaza yaza bitmez. Çok çok güzellikler var, tariflere sığmaz.

İslâm öyle güzel bir din ki o kadar güzel ibadetleri var ki insanı alıyor, melek hâline getirebiliyor. İnsan Allah'ın emrini tutarsa, Resûlü'nün tavsiyesine uyarsa meleklerden üstün oluyor. A'lâ-yı illiyîne çıkıyor ama tembellik ederse, nefesine uyarsa, şeytana kanarsa, Allah'ın emrine âsi gelirse, söz dinlemezse, inat ederse bir şey yok! Onlara aksi cezalar var, günahlar var. Âhirette pişman olacakları ikaplar, azaplar olacak. İstifade etmesini bilenlere [çok mübarek günler var.]

Regaib kandiliyle başladık. Regaib kandili hem kandildir hem cuma gecesidir; perşembeyi cumaya bağlayan gecedir.

Receb ayı, tevbe ayı... Hazırlıkların yapılması lazımdı, Allah'ın kullarını affettiği ay idi. Ondan sonra Şaban ayı geldi, Şaban'ın ortasında Berat gecesi oldu.

Berat kandilinde Prof. Sadreddin Gümüş ve rahmetli Doç. Dr. Selçuk Eraydın konuşma yapmışlardı. Sonra yolda giderken Selçuk Bey rahmet-i Rahmân'a kavuştu.

Bir arkadaşımız Selçuk [Eraydın] Bey'i rüyada çok güzel bir hâlde görmüş:

“Ben sizi öldü görmüştüm.” Rüyada Selçuk [Eraydın] Bey;

“Yok, bak işte böyleyim.”

“Ama ben sizi yüzünüz yaralı, kanlar akmış, kefenler içinde görmüştüm...”

“Yahu sen Yunus'un şiirinde;

Ölen hayvan imiş âşıklar ölmez

dediğini bilmiyor musun? Ben ölmedim!..” demiş.

Rüyada bizim arkadaşına bu tarzda söylemiş. Ayrıca ailesi de rüyada görmüş, onları da teselli etmiş: “Benim için ne üzülüyorsunuz, ben cennetteyim, çok rahatım...” demiş, teselli etmiş. Demek ki bu rüyalar onun güzel hâlini gösteriyor. [Berat gecesi], bütün hoca-

lar söylerler: “Bu gece hacca gidecekler yazılır, yaşayacaklar, ölecekler yazılır, defterlere, kayıtlara geçer...”

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ

Fî hâ yufraku külli emrin hakîm. “Mukadderatın icracılara verildiği gün!”² diye söylerler.

Berat gecesi geçti, sonra Ramazan geldi...

Muhterem kardeşlerim!

Buradan bir ibret çıkıyor: Bu ömür de böyle geçecek. Rüzgâr gibi, nasıl geçtiğini anlayamayacağız. Gençliğinize aldanmayın, yaşınıza aldanmayın, işte böyle geçiyor! Üç aylar derken işte Kadir gecesi geldi. Ondan sonra da bayram diyeceğiz, sevineceğiz ama aslında ömrümüzden yavaş yavaş bir şeyler eksiliyor eksiliyor, bir yere doğru gidiyoruz. Allahu Teâlâ hazretlerinin huzuruna gidiyoruz. Bu onu gösteriyor, şek ve şüphe yok, âhirete hazırlanmak lazım.

² 44/Duhân, 4.

Tezeyyenü li'l-ardı'l-ekber. “Allahu Teâlâ hazretlerinin huzuruna çıkacağınız güne hazırlanın!”

Genç de olsa yaşlı da olsa herkes o güne doğru gidiyor.

Tez geçer sayılı gün, diye bir atasözü vardır. İşte geldik, işte gidiyoruz. Bir kere bu anlaşılıyor. Dünyanın faniliği, boşluğu, âhirete hazırlanmanın gerekliliği, âhiretin ebedî olduğu, sonsuz olduğu [unutulmamalıdır.]

Asıl hayatın âhiret hayatı olduğu, asıl yurdun âhiret yurdu olduğunu, âhirette de cenneti kazanmak gerektiğini unutmayın. Bu çok önemli bir şey, işin mühim bir noktası bu!

b. Kadir Gecesi Hangi Gün?

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz; “Ramazan’ın içinde Kadir gecesi vardır.” buyurmuş. Sahâbe-i kiramdan, “Ramazan’ın hangi günüdür?..” diye çeşitli rivayetler var:

Kadir gecesinin Bedir savaşında -17’si- olduğu söyleniliyor. Demek ki bazı yıllar 20’sinden de önce olduğu anlaşılıyor. “Senenin günlerini gezerdi.” Deniliyor, “Ramazan’ın içinde

değişir.” de deniliyor. Sahabeyi kiramdan, alim olanlardan, tabiinden; “21’idir, 25’idir, 27’sidir, 29’udur!” diyen var, “Arefe gecesi- dir, bayramdan önceki gecedir.” diyen var. Sözler muhtelif olunca, iş bilinmeyince insan rahatsız oluyor ama bunun hikmeti var:

İnsanlar, “Ben Kadir gecesine isabet et- tim de bin aydan daha hayırlı gecede ibadet ettim, işim tamam.” diye güvenmesin diye Al- lahu Teâlâ hazretleri saklamış. Ama işte bu aralarda bir yerde, biraz önce biraz sonra! Araplar bazen bir gün önce başlıyorlar, İranlı- lar bizden bir gün sonra başladılar; oradan da Ramazan’ın girişi çıkışı farklı olduğundan da biraz tereddüt var. Onun için peygamber Efen- dimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*; “Rama- zan’ın son on gününde tek günlerde arayın!” buyurmuş. Teki çifti Ramazan’ın başlayışından değişeceği için en iyisi son on gününde ara- mak!

Onun için Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri kendisi de Ramazan’ın son on gününde itikâfa girmiştir. Ömrünün sonuna kadar itikâfa girmiştir. Bir keresinde hanımlar

daha evvel davranıp çadırlarını Mescid-i Saadet'e kurduğu için hanımlarla yan yana biraz zor olacak bu itikâf diye o sene Şevval'de yapmış.

O sene şevvale kaydırmış ama sâir seneler Ramazan'ın son on gününde itikâf yapmıştır. Bu bir kurnazlıktır. Tabi Efendimiz'in sünnetine uymak, çok güzel bir tedbirdir. Onun için itikâf sünnetine riayet etmek güzel bir şeydir. Onu yapmayı arkadaşlarımıza tavsiye ederiz.

Tabii daha büyük bir kurnazlık var. Büyüklerimiz bunu söylemişler, bu söz benim çok hoşuma gidiyor. Büyüklerimiz;

“Her geceni kadir bil, her gördüğünü Hızır bil!” demiştir.

Adam dilenci gibi olur, karşına gelir; senin de pek gözün tutmaz, beğenmezsin, sevmezsin, saymazsın, üstünü başını kirli görürsün filan ama bakarsın belki Hızır *aleyhisselam*'dır. Öyle garibanları hor görme diye; “Her gördüğünü Hızır bil, her geceni kadir bil!” demişler.

Akıllıca olanı budur: Her geceyi kadir bilmek!

Bu gece inşaallah Kadir, dur bakalım bu geceyi ihyâ edeyim diye her geceyi çalışmak, en akıllı insanların yapacağı şeydir.

c. Nasıl Yaşarsanız Öyle Ölürsünüz

[Mehmed Zahid Kotku] Hocamız'ın hatırası olsun diye bir şeyi söylemek istiyorum:

[Mehmed Zahid Kotku] Hocamız haftalarca çok çok güzel hutbe irad ederdi. O kadar güzel hutbe irad ederdi ki hutbede şahlanırdı. Başımızı kaldırıp yüzüne bakmaya korkacak kadar şahane, tesirli, heybetli, mehabetli hutbe irad ederdi.

Sonra kitaplarda okudum, Peygamber Efendimiz de hutbede öyle imiş. Onu tatbik ediyor, Efendimiz'in sünnetini uyguluyor. Yumuşak yumuşak değil de celalli, bir ordunun başındaki başkomutan gibi hutbe irad ederdi.

Minberden hatırlıyorum, haftalarca Cuma günleri bir hadîs-i şerîfi izah etti, dedi ki;

Temûtün kemâ taîşün. “Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz ona uygun ölürsünüz!”

Temûtün kemâ taîşün. “Ölmeden önce nasıl yaşamışsanız ona uygun ölürsünüz!”

Ve tûb'asûn kemâ temûtûn. “Ne hâl üzere öldüyseniz ba’s olunurken âhirette o hâl üzere kalkarsınız!”

İki misalini vereceğim:

Birisi hafız kardeşlerimize müjde! İstanbul’da bir hocaefendi Ramazan’da sahur yemeğini yemiş, oruçlu, abdestini almış, camiye gelmiş, mukabelesini, cüzünü okumuş. Sabah namazına kamet getirilmiş, *Allahu ekber* deyip namaza durmuş, rükûa varmış, secdeye varmış, secdeden kalkmıyor...

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

*Inne lillâh ve innâ ileyhi râciûn.*³

Secdede vefat etmiş. Ramazan’da oruçluken, abdestli iken, camide, namazın içindeyken, secdedeyken... Bu kadar güzellik bir araya kolay gelmez. Çünkü kulun Allah’a en yakın olduğu zaman secde hâlidir, daha yakın olduğu zaman yok! En yakın olduğu hâl secde hâlidir. Secde hâlinde, abdestli iken, oruçlu iken ölmüş!

³ 2/Bakara, 156.

Neden?

Hafız olarak, hoca olarak yaşadı, iyi yaşadı, iyi bir insan... Allah da onu camide, secde hâlinde âhirete göçürdü.

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ

*Fe ravhun ve rayhânun ve cennetün naîm.*⁴

Allah'ın sevgili kullarının ölümü çok güzel oluyor.

Hani terlemedi, çırpınmadı, ölümün sıkıntılarını görmedi; secdedeyken öldü gitti. Secde hâlinde hiç acı çekmedi. Nasıl yaşadıysa öyle öldü. Hoca olarak, hafız olarak, namaz ehli, Kur'an ehli olarak yaşadı; öyle öldü.

Bir başka misal:

Almanya'da bir şehre gittim, oranın hocası kendi başından geçmiş hadiseyi anlattı, çok ibretli olduğu için ben de size anlatacağım.

Kadının birisi gelmiş, demiş ki; “Bizim efendi ölüyor, hoca gel de bir kelime-i şehâdet

⁴ 56/Vâkıa, 89.

telkin et, ölürlen ne yapılyorsa gel de buna bir şeyler yapıver...”

“Gittim, adam hırıl hırıl, zorlanıyor, canını verecek ama -koma hâlinde- veremiyor. Ben yanında başladım; *Eşhedü en lâ ilâhe illallah, eşhedü en lâ ilahe illallah...* diye kelime-i şehâdeti telkin etmeye filan başladım. Alnı terli, çırpınıyor...” diyor.

“*Eşhedü en lâ ilâhe illallah* deyince bir ara başını kaldırdı, gözünü açtı, kızgın bir şekilde bana kaşını çattı, şöyle dedi: ‘Ne zorluyorsun hoca! Nasıl söylediyse artık... Görmüyor musun boğazıma kantarın topuzunu sokup duruyorlar, nasıl söyleyeyim!..’ demiş. Kantarın topuzunu boğazıma sokarken nasıl söyleyeyim, söyleyemiyorum ki! Kantarın topuzu boğazıma sokarken söyleyemiyorum!” demiş, ölmüş.

Hoca bu olaydan çok dehşete düşmüş, kadına demiş ki; “Yenge böyle bir şey oldu, senin efendi öyle dedi...”

“Sorma, ben ona çok nasihat ettim ama beni dinlemedi!..” demiş.

“Mesleği neydi?”

“Bakkaldı, iki tane terazisi vardı. Bir terazisi mal alırken çok tartıp az gösteriyor, ucuza alıyor. Bir terazisi de mal satarken az tartıp çok gösteriyor, oradan kâr ediyor.”

Alırken çok şeyi [az gösteriyor]. Mesela bir buçuk kiloyu bir kilo gösteriyor, güya yarım kilo beleşten kazanıyor. Kazanmadı ya, kazandığını sanıyor. Satarken de bir kilo tartıyor ama terazi başka terazi, orada da bir kilo tartıyor ama aslında sekiz yüz gram veriyor. Alışta-satışta oradan hile yapıyormuş. Kur’ân-ı Kerîm’de hep sûreleri bilsek aklımız başımıza gelir ama...

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى
النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ
يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ
﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾

Bismillâhirrahmânirrahîm

*Veylül li'l-mutaffifîn ellezine izaktâlû ale'n-nâsi yestevfûn ve izâ kâlûhüm ev vezenûhüm yuhsirûn elâ yezunnu ulâike enne-hüm meb'ûsûn li-yevmin azîm.*⁵

Bu konuda âyet var, bunu bilir ama işte öyle yaşadı, ölürken nasıl ölüyor?

Kantarın topuzunu boğazına tıkıyorlar, öyle ölüyor! Kantarın topuzunu boğazına tıkıyorlar, insana kelime-i şehâdet söylettirmiyorlar!

İbadetin hayırlısı, devamlı olanıdır! Allah Teâlâ hazretleri ibadetinde taatinde, hayrında hasenatında devamlı eylesin.

Kandil günlerinde, herkesin kendisi ibadet edebilir. Kadir gecesidir, kandil gecesidir. Süleymaniye camiine gitseniz her tarafı doludur. Fatih camiine gitseniz her taraf doludur. Herkes sahurluğunu, simidini, çayını, termosunu vs. yanına almıştır. Sabaha kadar ibadet edecek.

Neden?

⁵ 83/Mutaffifîn, 1-5.

سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ

Selâmün hiye hattâ matla'i'l-fecr. “Sela-
met, Allah’ın esenliđi, huzuru, sükûnu, hu-
şusu, nimeti, rahmeti; tulû-u fecre kadar, im-
sak kesilinceye kadar, fecir doğuncaya, tan
yeri atıncaya kadar!”⁶

Onun için herkes bir gayret gösterir, iba-
det etmeye çalışır. Tevbe eder, tesbih çeker,
Kur’an okur, namaz kılar... Bunların hepsini ya-
pabilirsiniz, yapın! Kaza namazları olanlar
kaza namazları kılsınlar. Mutlaka tevbe ve is-
tiğfar edin! Çok *Allah* deyin, *estağfirullah*, de-
yin! Allah’ın çok sevdiđi tesbihlerden birisi,
*subbhânallâhi velhamdülillâhi ve lâ ilâhe il-
lallahü vallahü ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete
illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm, subbhânallâhi ve
bi-hamdihî, subbhânallâhi'l-azîm ve bi-ham-
dihî estağfirullah...* bunları söyleyin; gecenizi
zikirle, Kur’an’la, ibadet taatle, dua ile niyaz
ile geçirin! Ayakta yorulursanız secdede du-
run, secdeye kapanırsınız öylece dinlenirsiniz.

⁶ 97/Kadir, 5.

Oturmaktan ayaklarınız acırsa ayağa kalkarsınız.

Kıyâmen ve kuûden ve alâ cunûbiküm...

Böylece oturarak, yatarak, secdede, ayakta Cenâb-ı Mevlâ'ya güzel ibadetle vaktinizi geçirirsiniz.

Tabi biz bizim İskenderpaşa'da kardeşlerimizle -âdet gibi oldu- tesbih namazı kılıyoruz. Tesbih namazı da sünnettir. Rivayetler vardır, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in tavsiye ettiği dört rekâtlı bir namazdır. Her rekâtında 75 tesbih çekildiği için tamamı 300 tesbih olduğundan tesbih namazı denmiş. Bu namazı ikişer rekât ikişer rekât kılıyoruz. Sonra da evine giden evine gider, ibadetini orada yapar. Birbirinizi duadan unutmayın!

Başkasına da dua etmek duaların kabul olmasının sebebidir! Siz başka kardeşlerinize, dostlarınıza, müslümanlara dua ederseniz Allah sever, melekler de size dua eder! Gittiğiniz yerde kendiniz dua ederken Ümmet-i Muhammed'i duanızdan eksik etmeyin, ana-babanızı, arkadaşlarınızı duanızdan eksik etmeyin!

Derdi, kusuru, hastalığı, sıkıntısı, problemi vs. olan kimselerin arkasından, onların lehine de dua ederseniz Allah size de hayırları ihsan eder!

el-Fâtıha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
İskenderpaşa Camii/ İstanbul

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

